

Kind & Co

LUDENS

Algemeen Pedagogisch Beleidsplan

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
Samen spelend ontwikkelen.....	4
2. Pedagogische doelen en uitgangspunten.....	5
2.1 Interactievaardigheden	5
2.2 De vier opvoedingsdoelen	5
2.2.1 Het bieden van emotionele veiligheid.....	5
2.2.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties.....	6
2.2.3 Ontwikkelen van sociale competenties.....	8
2.2.4 Eigen maken van waarden en normen van onze samenleving.....	8
3. Pedagogisch educatief handelen op de locatie.....	10
3.1 Observeren en volgen	10
3.2 Doorgaande lijn	10
3.3 Als er zorgen zijn.....	10
3.5 Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang ...	10
4. Praktische pedagogische afspraken	11
4.1 Vaste groepen en pedagogisch medewerkers	11
4.2 Vaste gezichten	11
4.3 Kennismaken en wennen	11
4.4 Mentor.....	11
4.5 Dagritme.....	11
4.6 Slapen	12
4.7 Verschonen en zindelijkheid	12
4.8 Vieren van verjaardagen, feestdagen, rituelen	12
4.9 Extra dagen.....	12
5. Gezonde kinderopvang.....	13
5.1 Eten en drinken	13
5.2 Bewegen.....	13
5.3 Seksuele ontwikkeling	13
6. Samenwerken met ouders.....	14
6.1 Dagelijks contact.....	14
6.2 Ouderportaal.....	14
6.3 Oudergesprekken	14
6.4 Ouderinspraak en oudercommissie	14

7.	Medewerkers.....	16
7.1	Pedagogisch medewerkers/gastouders.....	16
7.2	Beroepskrachten in opleiding en stagiaires.....	16
7.3	Groepshulpen en vrijwilligers	17
7.4	Coaches	17
7.4.1	Pedagogisch coach (IKK coach)	17
7.4.2	Coach Voorschoolse Educatie (VE coach)	17
7.5	Specialisten bij zorgen om het kind.....	18
7.5.2	Intern regisseurs en pedagogisch medewerker passende kinderopvang (PMPK) voor locaties met voorschoolse educatie in Utrecht	18
7.6	Pedagogisch beleidsmedewerkers	18
8.	Visie op Voorschoolse Educatie (VE) op peutergroepen	19
8.1	Inleiding.....	19
8.2	Programma's voor voorschoolse educatie	19
8.3	Het volgen en ondersteunen van de ontwikkeling	19
8.4	Werkwijze.....	19
8.4.1	Handelingsgericht of ontwikkelingsgericht werken.....	19
8.4.2	In de kring	20
8.4.3	Grote groep - kleine groep	20
8.4.4	Thematisch werken	20
8.5	Ouders: Ontwikkelings-stimulerende activiteiten thuis en op de groep	20
8.5.1	Kennismaking en oudergesprekken	20
8.5.2	Betrekken bij thema	21
8.5.3	Activiteiten met ouders en kinderen.....	21
8.6	Doorgaande lijn met basisscholen.....	21
8.6.1	Overdracht naar school.....	21

1. Inleiding

Samen spelend ontwikkelen

Op al onze locaties (kinderdagverblijven, peutercentra met VE, peuter(speel)groepen, buitenschoolse opvang, gastouderopvang) bieden wij de kinderen een veilige, warme en uitdagende omgeving waarin zij de wereld kunnen ontdekken en zich spelend kunnen ontwikkelen. Allemaal op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Kinderen doen dit vanuit hun eigen nieuwsgierigheid en creativiteit, waarbij wij kansen grijpen en kansen creëren; pedagogisch educatief handelen. Samen in een groep leren de kinderen zichzelf, andere kinderen én hun eigen talenten kennen. Zo bieden wij kinderen kansen om op te groeien met vertrouwen in zichzelf en in elkaar. Samenwerking met ouders en andere professionele partners om kinderen/gezinnen heen zien wij hierbij als een essentiële randvoorwaarde.

In dit Algemeen Pedagogisch Beleidsplan lees je meer over onze algemene pedagogische visie en onze visie op voorschoolse educatie.

Iedere locatie heeft ook een eigen [Pedagogisch Werkplan](#). Daarin is te lezen hoe wij onze pedagogische visie vertalen naar het dagelijks werk op de betreffende locatie. Hier staat ook informatie over de openingstijden, groepsindeling en inzet van de pedagogisch medewerkers. Ook hebben alle locaties een [Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid](#) met relevante informatie over veiligheid, gezondheid en hygiëne. Dit beleidsplan is voor ouders op te vragen op de locatie. Het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan en het Pedagogisch Werkplan worden jaarlijks geëvalueerd.

De GGD toetst alle locaties op naleving van de wettelijke eisen. De manager van de locatie bespreekt de uitkomst van een inspectie met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van de betreffende locatie. Alle inspectierapporten zijn te vinden via een link op onze website.

Bij onze kinderdagverblijven, peuter(speel)groepen en peutercentra met voorschoolse educatie (VE) vangen we een vaste groep kinderen op in stamgroepen. Bij onze buitenschoolse opvang noemen we dit basisgroepen. In dit document spreken we in alle gevallen over groepen. De stamgroepruimte is de binnenspeelruimte waar de stamgroep hoofdzakelijk aanwezig is.

Kind & Co Ludens verzorgt ook gastouderopvang. Ook bij de gastouders wordt conform dit Algemeen Pedagogisch Beleid gewerkt. Daar waar het in dit document gaat over pedagogisch medewerkers, worden ook gastouders bedoeld.

2. Pedagogische doelen en uitgangspunten

Het pedagogisch beleid van Kind & Co Ludens is gebaseerd op de vier opvoedingsdoelen zoals deze zijn opgesteld door prof. Riksen-Walraven, die ook zijn opgenomen in de Wet kinderopvang. De ontwikkeling van het kind staat centraal en wij stellen ons ten doel:

- Kinderen emotionele veiligheid bieden
- Kinderen mogelijkheden bieden om persoonlijke competenties te ontwikkelen
- Kinderen mogelijkheden bieden om hun sociale competenties te ontwikkelen
- Kinderen de kans te geven zich de waarden en normen van onze samenleving eigen te maken

2.1 Interactievaardigheden

In welke mate deze doelen worden bereikt, hangt vooral af van de kwaliteit van de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. Betekenisvolle interactie tussen pedagogisch medewerkers en de kinderen maakt het verschil in welbevinden, betrokkenheid en de algehele ontwikkeling van kinderen. De pedagogisch medewerkers maken daarbij gebruik van de volgende interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit (een liefdevol oog en oor voor kinderen)
- Respect voor autonomie (respect voor wat ieder kind wil en zelf kan)
- Praten en uitleggen (taal en betekenis geven aan de ervaringen van kinderen)
- Ontwikkeling stimuleren (kansen grijpen en kansen creëren)
- Structureren en leidinggeven (houvast en duidelijkheid bieden)
- Begeleiden onderlinge interacties (het op een positieve manier begeleiden van het samen leven in de groep).

De interactievaardigheden zijn **groen** gemarkeerd in onderstaande tekst.

2.2 De vier opvoedingsdoelen

2.2.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Ieder kind heeft een warme en veilige omgeving nodig om zich te ontwikkelen. Deze emotioneel veilige omgeving bieden we doordat emotioneel betrokken volwassenen op een warme en positieve manier reageren op de kinderen; **sensitieve responsiviteit**. Hierdoor dragen we bij aan het welbevinden van de kinderen en kunnen zij zelfvertrouwen ontwikkelen. We zijn attent op de initiatieven en signalen van kinderen en reageren op een positieve en ondersteunende manier zodat ze zich begrepen voelen. We geven de kinderen positieve persoonlijke aandacht. We praten op een rustige toon, maken oogcontact, noemen het kind bij de naam, zitten zoveel mogelijk op kind-hoogte, gebruiken ik-taal en luisteren actief naar de gevoelens van de kinderen en leren hen op deze manier hun gevoelens te uiten. We hebben oog voor de emoties van het kind door ze te (h)erkennen en te benoemen.

We bieden de kinderen emotionele veiligheid door **structureren en leidinggeven**. Opgroeiende kinderen hebben een stabiele omgeving nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Structuur, duidelijkheid en rituelen zijn belangrijk en geven richting en houvast in wat er van ze verwacht wordt. We geven op een positieve en effectieve manier richting aan het gedrag van kinderen, afgestemd op wat de groep en het kind aankan. We hanteren grenzen op consequente wijze. Wanneer we onze eigen behoeftes en grenzen aangeven vertellen we ook waarom we dat doen. Hiervan leert een kind meer dan van een simpele: "nee". We ondersteunen het kind bij het aangeven van de eigen grenzen.

We bieden kinderen emotionele veiligheid door te zorgen voor vaste groepen en een dagritme met vertrouwde onderdelen. We maken gebruik van rituelen en bouwen herkenbare stappen in bij taken en overgangssituaties. We benoemen het gedrag van kinderen waar we blij van worden en geven ze zoveel mogelijk concrete aanwijzingen over wat ze wel kunnen doen in plaats van wat niet mag. We leggen uit waarom we gedrag niet goed vinden en wijzen daarbij het kind niet af. Zelf geven we het

goede voorbeeld en laten we gedrag zien dat wij ook graag bij de kinderen willen zien. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

We bieden kinderen emotionele veiligheid door vertrouwen in ze te hebben, omdat we geloven dat ze veel in hun mars hebben. In een omgeving waar vertrouwen de basis is voelen kinderen dat ze fouten mogen maken. We stimuleren ze om te durven en te doen. Positieve ervaringen vergroten het zelfvertrouwen en versterken het zelfbeeld. We doen zelf regelmatig een stapje terug en verwonderen ons over wat kinderen zelf kunnen.

Kinderen kunnen in toenemende mate al veel zelf en het is voor hen belangrijk dat we ze de mogelijkheid geven om zelf dingen uit te proberen. Kinderen mogen regelmatig op zichzelf zijn en we helpen of corrigeren niet te snel. Daarmee groeit hun gevoel van eigenwaarde.

2.2.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Spelenderwijs ontwikkelen

Kinderen leren de omgeving om zich heen begrijpen door te spelen. Zo ontdekken en ervaren zij hoe de wereld in elkaar zit. Kinderen van alle leeftijden oefenen hun sociale, emotionele, cognitieve, motorische, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben door te spelen. Het tempo van de ontwikkeling van deze vaardigheden wordt door het kind zelf bepaald, ieder kind heeft zijn eigen talenten en voorkeuren.

Kinderen krijgen hierbij de gelegenheid om te voelen, proeven, ruiken, horen en ervaren. We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf ontdekken, ervaren en creëren in plaats van kant en klare oplossingen aan te bieden zodat de spelbetrokkenheid van kinderen hoog is. We volgen de intenties en belangstelling van kinderen en kijken naar mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden. De pedagogisch medewerker speelt hierop in. Dit noemen we pedagogisch educatief handelen (*ontwikkeling stimuleren*).

Een rijke inrichting van de ruimte en het aanbod van divers materiaal, zorgt daarbij voor optimale stimulering, "kansen creëren". We creëren kansen door soms iets aan het spel van de kinderen toe te voegen of door juist iets te verwijderen, maar ook door de kinderen te betrekken bij wat we aan het doen zijn en door kinderen uit te dagen om buiten de kaders te gaan. We "grijpen kansen" door meteen in te gaan op wat de kinderen bezighoudt, waarmee we de zone van naaste ontwikkeling prikkelen.

Op onze kinderdagverblijfgroepen en peuter(speel)groepen gebruiken we programma's die ondersteunend zijn aan de ontwikkeling van ieder kind. In het Pedagogisch Werkplan is omschreven met welk programma er op de groep gewerkt wordt.

We bieden activiteiten aan die uitnodigen tot spel en verrijken het spel van kinderen door te verwoorden wat er gebeurt. Bewegen helpt kinderen om hun omgeving actief te verkennen. Elke dag bieden wij voldoende gelegenheid om te bewegen en buiten te spelen. Ons uitgangspunt is altijd het beschermen van kinderen tegen grote risico's en ze leren omgaan met kleine risico's. Elke locatie heeft een actueel beleidsplan Veiligheid en Gezondheid waarbij alle grote risico's in kaart zijn gebracht. De inschatting van veiligheid en gezondheid is een continu proces. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van onze visie en kennen het verschil tussen aanvaardbare risico's en onveilige situaties.

Buiten doen kinderen weer andere ervaringen en ontdekkingen op. Buiten kun je rennen, de wind horen ruisen, door plassen stampen, in de zandbak spelen, fietsen, steppen, voetballen, noem maar op. Buitenspelen is daarom een belangrijk deel van onze dagindeling!

Opendeurenbeleid

De kinderen brengen het grootste deel van de opvangtijd in hun eigen groep door, maar we werken ook met 'open deuren'. Dit betekent dat de kinderen aan het begin van de dag, tijdens bijvoorbeeld de pauzes van medewerkers en einde van de dag of voor bepaalde activiteiten naar een andere ruimte gaan. Ze komen hierdoor andere leeftijdsgenootjes en pedagogisch medewerkers tegen en ze spelen eens in een andere ruimte. Daarnaast biedt het kinderen de mogelijkheid om mee te doen aan activiteiten die specifiek afgestemd zijn op hun ontwikkelingsniveau of die tegemoetkomen aan hun behoefte. Belangrijk aandachtspunt bij het werken in wisselend samengestelde groepen is natuurlijk de veiligheid en overzichtelijkheid voor de kinderen.

Aansluiten bij de eigenheid van ieder kind

In onze omgang met kinderen is het belangrijk om goed te kijken naar wat zij nodig hebben om zich te ontwikkelen. Deze interactie wordt afgestemd op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau. Hierbij zijn pedagogisch medewerkers nodig die goed kijken en luisteren naar kinderen, vertrouwen in ze hebben, het goede voorbeeld geven, respectvol communiceren en aansluiten bij de interesses en het ontwikkelingsniveau. We motiveren de kinderen op een positieve manier en geven betekenisvolle feedback. Voor kinderen is het prettig als er veel positieve aandacht voor ze is en dat er duidelijke grenzen worden gesteld.

Praten en uitleggen

Kinderen ontwikkelen zich door taal die hun ervaringen ondersteunt en hun wereld vergroot. We verwoorden de handelingen van het kind en leggen uit wat er gaat gebeuren. We lezen veel voor, ondersteund door gezichtsexpressie, gebaren en bewegingen of door bepaalde voorwerpen die in het verhaal voorkomen. We kennen het belang van herhaling hierbij. We begeleiden onze handelingen met taal, we zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen (**praten en uitleggen**). We 'filosoferen' met kinderen en praten over plannen voor morgen en dingen die gisteren gebeurd zijn en bouwen informatie op in kleine stapjes.

Zelfstandigheid bevorderen

Alle kinderen vinden het fijn om zo veel mogelijk zelfstandig dingen te kunnen doen, en daarvoor is **respect voor autonomie** een voorwaarde. Waar het steeds om gaat is dat kinderen ervaren dat ze zelf iets kunnen. Kinderen groeien door het krijgen van verantwoordelijkheden als zelf hun jas aantrekken, helpen met bekers uitdelen of opruimen waarmee ze gespeeld hebben, zelfstandig naar de BSO fietsen en zelf bepalen wat ze op hun boterham willen. Ons pedagogisch educatief handelen draagt op deze manier bij aan het zelfvertrouwen van kinderen.

In een uitdagende omgeving

Een goed ingerichte ruimte nodigt uit tot experimenteren, spelen en ontdekken; waardoor de vijf ontwikkelingsgebieden (sociaal-emotionele, motorische, creatieve, taal-, rekenontwikkeling) worden gestimuleerd. We kiezen daarbij zo veel mogelijk voor materialen waar je alle kanten mee uit kunt, dit noemen we open-eind-materiaal. Pedagogisch medewerkers zien erop toe dat het materiaal uitnodigend is neergezet ("voorbereide ruimte"). De indeling van de ruimte is afgestemd op leeftijd, interesses en behoeften. We stimuleren kinderen om creatieve oplossingen te bedenken, zelf risico's in te schatten, uitdagingen aan te gaan en samen avonturen te beleven.

Door de inrichting van de groepsruimtes bieden wij de kinderen de kans om te ontdekken, om alleen of samen te spelen, om kennis te maken met verschillende materialen, spelvormen, voorwerpen, soorten speelgoed en spelletjes. Op de peutergroepen hebben we bijvoorbeeld een bouwhoek en een huishoek, op de BSO's een divers aanbod van spelmateriaal, afgestemd op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden. In het Pedagogisch Werkplan staat de inrichting van de locatie omschreven.

2.2.3 Ontwikkelen van sociale competenties

Al heel jong hebben kinderen een sociaal leven waarin ze samen spelen en zich ontwikkelen. Het sluiten van vriendschappen, samenwerken en leren ruzie maken en oplossen zijn belangrijk voor de bewustwording van het eigen gedrag en het effect daarvan op anderen. Wij begeleiden kinderen hierbij en creëren een veilige en positieve omgeving (**begeleiden van onderlinge interacties**). Binnen de groep is iedereen even waardevol en leren we van en met elkaar. We besteden aandacht aan de verschillen en benadrukken de overeenkomsten tussen kinderen. We houden rekening met de gevoelens en wensen van het kind en helpen kinderen de grenzen van een ander te respecteren. We zorgen voor spelmateriaal waar alle kinderen zich mee kunnen identificeren.

De kinderen hebben een vaste groep en wij dragen zorg voor verbinding tussen alle kinderen van de groep. Dit doen we door de kinderen elke dag persoonlijk welkom te heten en aan het eind van de dag van ieder kind weer afscheid te nemen. We noemen elkaar en de kinderen bij de naam, hierdoor voelt ieder zich gezien en leren we elkaar kennen. We voeren gesprekjes met de kinderen, laten ze naar elkaar luisteren en helpen ze met het verwoorden van meningen en gevoelens. We laten ze helpen met klusjes en stimuleren vriendschappen door kinderen regelmatig in kleine groepjes te laten spelen. We besteden extra aandacht aan nieuwe kinderen, zodat zij zich snel thuis voelen bij ons.

Kinderen krijgen bij ons de ruimte om zichzelf te zijn. Want ik ben ik en jij bent jij en samen zijn we een kleurrijke groep. Verschillen mogen er zijn en maken ons uniek. Kinderen zijn volop bezig om deze verschillen en overeenkomsten te ontdekken en wij leren ze hier op een respectvolle manier mee om te gaan. Wij gaan zelf respectvol om met anderen en zijn hiermee een rolmodel voor de kinderen.

Waar kinderen samen spelen ontstaan conflicten. Dat is heel normaal. We leren kinderen dat ze een ruzie kunnen oplossen door met elkaar te praten en rekening te houden met hun eigen behoeften en die van de ander (grenzen en wensen). Als dit zelf (nog) niet lukt, bemiddelen wij en stimuleren we de kinderen om samen tot een oplossing te komen waar iedereen zich prettig bij voelt (win-win situatie). Door de kinderen uit te nodigen om met elkaar mogelijke oplossingen voor het conflict te bedenken, ervaren zij dat zij zelf een actieve bijdrage hebben en dat versterkt hun zelfvertrouwen.

2.2.4 Eigen maken van waarden en normen van onze samenleving

Wij zien de groepen binnen onze kinderopvang als een samenleving in het klein. Hierbinnen voelen kinderen zich gehoord en gezien, krijgen ze een stem en komen ze in aanraking met andere kinderen met verschillende achtergronden en overtuigingen. Zo worden spelenderwijs sociale kennis en sociale vaardigheden bijgebracht.

Zo bereiden we kinderen zo goed mogelijk voor op deelname aan onze –democratische– samenleving. Dit houdt in dat we kinderen leren dat er verschillen zijn en hoe je hiermee om kunt gaan. Daarbij hebben we voor ogen dat de kinderen zich ontwikkelen tot verantwoordelijke, zorgzame en positief sociaal betrokken mensen. Naast het omgaan met andere kinderen, leren we kinderen dat zij uniek zijn en daarmee ook hun eigen kracht en eigen stem hebben. In ons handelen naar kinderen, collega's en ouders hanteren we een positieve benadering en open omgang met elkaar, zijn we aanspreekbaar, respectvol en onbevooroordeeld. We gaan uit van gelijkwaardigheid en hebben een brede blik op verschillende leefwerelden.

Kinderen helpen en denken graag mee, het geeft ze het trotse gevoel dat ze belangrijk zijn. Wij geven kinderen een stem door ze de mogelijkheid te geven om te kiezen en die keuze te respecteren. Kinderen zijn nooit te jong om belangrijk te zijn, daarom kijken wij naar de behoeften van de kinderen en sluiten daarbij aan. Met waardering en respect luisteren we naar die inbreng, er is ruimte om te oefenen en om fouten te maken.

Door kinderen te leren zorg te dragen voor elkaar, voor zichzelf en voor de ruimte en materialen om hen heen, stimuleren wij de eigen verantwoordelijkheid, die medebepalend is voor de identiteit van kinderen. Een positief zelfbeeld, zelfstandigheid en het dragen van eigen verantwoordelijkheid zijn nodig om optimaal te kunnen functioneren in onze maatschappij. Bij het bevorderen van

zelfstandigheid begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen door hen ruimte en grenzen te geven. Op deze manier stimuleren we de kinderen in hun ontwikkeling.

3. Pedagogisch educatief handelen op de locatie

In het Pedagogisch Werkplan is vastgelegd hóe we het pedagogisch beleid op de betreffende locatie vormgeven. Hierbij werken we op iedere locatie van Kind & Co Ludens volgens één van onderstaande pedagogische uitgangspunten:

- Het **Pedagogisch Educatief huis** op alle KDV-, BSO-locaties, peutergroepen en gastouders van het label KMN Kind & Co
- De **Groeimeter** op alle KDV- en BSO-locaties en peuterspeelgroepen van het label Ludens
- Een **Voorschoolse Educatie-programma** op al onze VE-groepen.

3.1 Observeren en volgen

We observeren en volgen alle kinderen. Dit wordt vastgelegd volgens een bepaalde methode. In het Pedagogisch Werkplan wordt omschreven welke methodiek hiervoor op de betreffende locatie gebruikt wordt. Ook staat omschreven hoe we hier de ouders en kinderen van BSO-leeftijd bij betrekken.

3.2 Doorgaande lijn

Bij de overgang van het kinderdagverblijf, peutergroep of de gastouderopvang naar de basisschool en de BSO doen wij een overdracht van de laatste observaties die wij hebben gedaan. We vinden het belangrijk de school en de BSO te informeren over onze ervaringen met het kind. In het Pedagogisch Werkplan is beschreven hoe dit voor iedere locatie verder is uitgewerkt.

3.3 Als er zorgen zijn

Als wij ons zorgen maken, als we vragen hebben over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind of als pedagogisch medewerkers behoeften hebben aan extra handvatten, dan gaan we in gesprek met ouders. We handelen vervolgens conform het vastgestelde beleid van de verschillende labels. In geval van ernstige zorgen over een kind die niet gedeeld worden door de ouders, kunnen vervolgstappen gezet worden. Dit delen wij mee aan de ouders. Dergelijke zorg kan ook gemeld worden in de Landelijke Verwijsindex (VI).

3.4 BSO-plus

Wij hechten veel waarde aan inclusieve opvang. Opvang zoveel mogelijk in de eigen wijk, waarbij we kinderen met een extra hulpvraag graag de (aangepaste) ondersteuning bieden die het kind nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Vanuit haar maatschappelijke betrokkenheid heeft Kind & Co Ludens een aantal BSO-plus groepen, waar álle kinderen elkaar kunnen ontmoeten.

Bij BSO+ worden de kinderen begeleid door professionals die ervaring en specifieke deskundigheid hebben met betrekking tot de buitenschoolse opvang van kinderen met uiteenlopende gedragsproblematieken. Dit in nauwe samenwerking met ouders, school, het buurtteam en/of andere zorgprofessionals rondom kind/gezin. Deze vorm van opvang is nadrukkelijk geen therapeutische behandelgroep.

3.5 Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang

We hanteren het Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang als er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Op al onze locaties werken we met dit uniforme protocol.

4. Praktische pedagogische afspraken

4.1 Vaste groepen en pedagogisch medewerkers

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers met een beroepskwalificatie volgens de CAO Kinderopvang. Alle medewerkers beschikken over een geldige VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) en zijn gekoppeld aan Kind & Co Ludens via het "Personenregister kinderopvang". We werken met vaste groepen kinderen en deze groepen zijn horizontaal (alle kinderen hebben ongeveer dezelfde leeftijd) of verticaal (gemengde leeftijden) ingedeeld.

De maximale omvang van de groepen en het aantal op te vangen kinderen per pedagogisch medewerker ligt vast in wet- en regelgeving. Deze norm hanteren we altijd bij Kind & Co Ludens. In het Pedagogisch Werkplan is exact omschreven uit hoeveel kinderen de groepen maximaal bestaan en hoeveel pedagogisch medewerkers er dagelijks gedurende welke tijdsblokken op een locatie werken.

4.2 Vaste gezichten

Voor iedere baby (0 – 1 jaar) zijn er 2 (3*) vaste pedagogisch medewerkers. Op de dagen dat de baby komt is altijd 1 van deze 2 (of 3) vaste medewerkers aanwezig; Voor kinderen van 1 tot 4 jaar zijn er 3 vaste medewerkers waarvan 1 aanwezig op de dagen dat het kind komt. Daarnaast kunnen nog andere pedagogisch medewerkers aanwezig zijn in de groep.

*het aantal vaste gezichten voor 0-jarigen is afhankelijk van de groepsgrootte: maximaal 2 vaste gezichten bij een beroepskracht-kind-ratio (BKR) van 1 of 2, en maximaal 3 vaste gezichten bij een BKR van 3 of meer pedagogisch medewerkers).

4.3 Kennismaken en wennen

Wennen op het kinderdagverblijf, een peutergroep, de BSO of bij een gastouder is belangrijk. In die periode leggen we de basis voor de vertrouwensrelatie tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers. Voor ouders is het belangrijk en prettig om te weten aan wie zij hun kind overdragen, hoe een dag verloopt en hoe de wenperiode er uit ziet. Hoe dit op iedere locatie verloopt is vermeld in het Pedagogisch Werkplan.

4.4 Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Bij het kennismakingsgesprek wordt verteld wie de mentor is en wat het mentorschap inhoudt. Vanaf de start van de opvang ontfermt de mentor zich over het kind en is zij/hij het vaste aanspreekpunt voor de ouders, het kind en de collega's. De mentor heeft het kind in beeld en volgt structureel het welbevinden, de (spel) betrokkenheid en de ontwikkeling en bespreekt deze informatie met de andere pedagogisch medewerkers van de groep, de leidinggevende en coach van de locatie. Op deze manier stemmen we met elkaar af wat het kind nodig heeft om zich prettig te voelen en hoe pedagogisch medewerkers het beste kunnen aansluiten bij de ontwikkelbehoefte. De mentor bespreekt dit vervolgens met de ouder. Als er een wisseling is van mentor en/of het kind overgaat naar een andere groep of locatie of naar de BSO vindt er een interne overdracht naar de nieuwe mentor plaats. Ouders worden over deze wisseling van mentor geïnformeerd.

4.5 Dagritme

We hebben op de locaties een globaal dagritme, met steeds dezelfde 'vaste' momenten, rituelen en activiteiten. Dit biedt kinderen houvast. We zijn wel flexibel in dit ritme. Als de kinderen nog lekker aan het spelen zijn dan lunchen we gewoon wat later en een kind dat moe is mag natuurlijk eerder naar bed. Jonge baby's geven hun eigen ritme aan van voeden, slapen, verschonen en spelen. Dit ritme volgen we zoveel mogelijk en langzaam gaan zij steeds meer mee in het dagritme van de grotere kinderen. In het Pedagogisch Werkplan staat dit verder uitgewerkt.

4.6 Slapen

Voor 0- tot 4-jarigen treffen we maatregelen die ervoor zorgen dat de kinderen veilig en gezond bij ons kunnen slapen. De slaapgewoonten, zoals een speen, knuffel of doekje worden met de ouders besproken. Bij een aantal kinderdagverblijven hebben we buitenbedjes. Voor gebruik hiervan geven ouders schriftelijke toestemming tijdens het kennismakingsgesprek (via het ouderportaal). Als kinderen wat ouder worden en minder behoefte hebben aan slaap gaan zij twee keer per dag slapen, 's ochtends en 's middags na het eten. Langzaam groeien kinderen naar één keer slapen per dag. Als ze slapen gaan we regelmatig even kijken in de slaapkamer. Met een babyfoon, die altijd aan staat, houden we de kinderen in de gaten.

4.7 Verschonen en zindelijkheid

Het verschonen is een belangrijk contactmoment tussen de pedagogisch medewerker en het kind, met tijd voor persoonlijke, positieve interactie. Respect voor het kind in de manier waarop de pedagogisch medewerker het kind aanraakt en benoemt wat zij gaat doen zorgt voor wederzijds vertrouwen. De rituelen, herhalingen en voorspelbaarheid bij het verschonen zijn heel belangrijk voor de emotionele veiligheid: het kind weet zo wat er gaat gebeuren. De meeste kinderen zijn er tussen hun tweede en derde verjaardag aan toe om zindelijk te worden. Dan zijn ze in staat om op tijd te constateren dat ze moeten plassen of poepen en kunnen ze hun ontlasting ophouden. Als een kind hier belangstelling voor toont, zorgen wij ervoor dat het kind op een potje of naar de wc kan gaan. Wij doen dit altijd in samenwerking met de ouders. Ook als een kind regelmatig een droge luier heeft vragen we of het kind op het potje of de wc wil plassen. We ondersteunen en stimuleren dit proces maar forceren niet. Zindelijk worden gaat in principe vanzelf.

4.8 Vieren van verjaardagen, feestdagen, rituelen

Er zijn veel gelegenheden in een jaar om bij stil te staan: een verjaardag, het afscheid van de groep, Sinterklaas en diverse feestdagen, zoals Kerst, Suikerfeest, Pasen, etc. In het Pedagogisch Werkplan van de locatie is vastgelegd hoe we feestdagen, verjaardagen en rituelen met elkaar vieren.

4.9 Extra dagen

Ouders vragen extra dagen aan via het ouderportaal. In een handleiding die ouders bij het contract ontvangen is omschreven hoe zij deze aanvraag indienen en hoe deze gefactureerd wordt. De extra dag kan alleen worden aangevraagd voor de stam- of basisgroep waar het kind is geplaatst. De aanvraag wordt goedgekeurd op basis van de beschikbaarheid én de kloppende beroepskracht-kind-ratio. Ouders kunnen in het ouderportaal zien of de aanvraag gehonoreerd of geweigerd is.

Vakantieopvang BSO

Voor het label Ludens:

Voor de vakantie-opvang op de BSO's krijgen ouders de beschikking over "keuzedagen"; via het ouderportaal kunnen ouders de door hen gewenste vakantie-opvang-dagen aanvragen.

Voor het label Kind & Co:

Wanneer er gebruik wordt gemaakt van het BSO-schoolweken-pakket incl. alle vakanties, is een ouder verzekerd van opvang op de in de plaatsingsovereenkomst overeengekomen opvangdagen. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van een BSO-schoolweken-pakket incl. 6 of 9 weken vakantie, is een ouder op de vaste contractdag verzekerd van opvang, wanneer er uiterlijk 4 weken voor de start van een vakantie via het ouderportaal is doorgegeven dat de ouder gebruik wil maken van de opvang. Opvang op een andere dag dan de vaste contractdag is alleen mogelijk op basis van beschikbaarheid. Het vakantietegood is een kalenderjaar geldig en alleen inzetbaar op een vakantiedag of studiedag.

5. Gezonde kinderopvang

5.1 Eten en drinken

Gezond eten is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Om te kunnen spelen, bewegen, denken en groeien hebben ze bouwstoffen nodig die ze uit hun voeding halen. Bij ons krijgen de kinderen voornamelijk water en thee te drinken en de tussendoortjes zijn gezond. We volgen de adviezen van het Voedingscentrum op. Samen eten is bij ons een gezellig moment van de dag. We gaan met elkaar in de groep aan tafel en hebben aandacht voor elkaar en zorgen er samen voor dat het gezellig is aan tafel. Tijdens het voeden krijgen baby's onze onverdeelde aandacht. Zij krijgen flesvoeding of afgekolfde borstvoeding, afhankelijk van de wensen. Is een kind ergens allergisch voor dan bespreken ouders dit met de pedagogisch medewerker. Samen kijken we naar wat wel en niet gegeven mag worden en zoeken we naar alternatieven. In het Pedagogisch Werkplan is dit voor iedere locatie verder uitgewerkt.

5.2 Bewegen

We willen structureel voldoende beweging aanbieden aan kinderen in de groei, zodat we op een positieve manier bijdragen aan de ontwikkeling van een gezonde leefstijl. Bewegen is belangrijk voor kinderen, voor de lichamelijke én de geestelijke ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van het belang van bewegen, stimuleren kinderen om te bewegen en doen zelf actief mee met spellen, buitenspelen, dansen op muziek et cetera. Bewegen is geïntegreerd in onze dagelijkse routines en daarnaast organiseren we regelmatig gerichte beweegactiviteiten voor de kinderen. Wij streven naar een uitdagende, veilige omgeving waar de nieuwsgierigheid wordt geprikkeld en kinderen dagelijks uitgedaagd worden om zowel binnen als buiten te bewegen. Als het weer het toelaat spelen de kinderen elk dag buiten.

5.3 Seksuele ontwikkeling

Bij je ontwikkelen en opgroeien hoort ook de seksuele ontwikkeling. Seksuele ontwikkeling is meer dan alleen seksualiteit. Het gaat over liefde, relaties, vriendschap, zeggen wat je wel en niet wilt en trots zijn op je lichaam. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen tijdens onze opvang leren dat zij zichzelf mogen zijn en bewust worden van gevoelens, grenzen en wensen van zichzelf en die van de ander.

Wij begeleiden kinderen hierbij door hen te leren over hun eigen lijf, zich bewust te worden van gevoelens en grenzen van zichzelf en die van de ander.

6. Samenwerken met ouders

Wij vinden het belangrijk om een goede band met ouders op te bouwen en investeren hier ook in. Een goede samenwerking met ouders draagt bij aan het welbevinden van de kinderen. Nog voordat de opvang voor het kind begint, is het eerste contact gelegd. Pedagogisch medewerkers werken samen met ouders om de leefwereld thuis en op de kinderopvang te verbinden en te versterken. We gaan ervan uit dat iedere ouder betrokken is bij diens kind en zoeken samen naar een betekenisvolle vorm van samenwerken. De samenwerking tussen ouders en de opvang werkt het beste als er sprake is van tweerichtingsverkeer. We gaan daarom graag met elkaar in gesprek. Dit kan spontaan, op vaste momenten, of als de situatie daarom vraagt. We vinden het hierbij belangrijk dat er met aandacht naar elkaar geluisterd wordt. Dit doen we door elkaar vragen te stellen om elkaar beter te begrijpen, om zo tot nieuwe inzichten en overeenstemming te komen. Gelijkwaardigheid, veiligheid en respect voor elkaars standpunten vinden we hierbij belangrijk.

6.1 Dagelijks contact

De meeste contactmomenten tussen ouders en medewerkers zijn tijdens de breng- en haalmomenten. Als er op de groep even geen tijd is om een gesprek te voeren, kan er met de mentor een afspraak gemaakt worden om op een ander moment verder te praten. Wij staan altijd open voor vragen en opmerkingen van ouders. Door goed samen te werken met ouders dragen wij met elkaar bij aan het welbevinden van de kinderen.

6.2 Ouderportaal

De meeste locaties werken met een digitaal ouderportaal. Hiermee kunnen we eenvoudig foto's en gebeurtenissen delen en krijgen ouders een indruk van de belevenissen van hun kind(eren) tijdens een dag bij de opvang. De pedagogisch medewerkers houden een digitaal schrift bij en schrijven daar regelmatig in. Ouders kunnen zelf ook korte berichten aan de pedagogisch medewerkers versturen via het ouderportaal.

6.3 Oudergesprekken

We bieden ouders de gelegenheid om met de mentor een gesprek te hebben over de ontwikkeling van hun kind. Hoe vaak en op welke manier staat beschreven in het Pedagogisch Werkplan.

6.4 Ouderinspraak en oudercommissie

In de Wet Kinderopvang is opgenomen dat ieder kindercentrum een oudercommissie (OC) moet hebben, die het recht heeft hen te adviseren over een aantal wettelijk vastgelegde onderwerpen. Bij locaties met minder dan 50 kinderen bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van ouderraadpleging wanneer het, ondanks voldoende aantoonbare inspanningen, niet is gelukt om een oudercommissie in te stellen. Een oudercommissie vertegenwoordigt de ouders van de desbetreffende locatie en kan advies uitbrengen over de locatie specifieke aspecten van de volgende onderwerpen:

- De uitvoering van het kwaliteitsbeleid;
- Voedingsaangelegenheden;
- Openingstijden;
- Het aanbieden van voorschoolse educatie;
- Wijziging van de prijs.

Daarnaast wordt de oudercommissie jaarlijks in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het pedagogisch beleid. De oudercommissie is bevoegd de manager ook ongevraagd te adviseren over bovengenoemde onderwerpen. De OC is aanspreekpunt voor ouders en gesprekspartner voor de leidinggevende. Naast een algemeen reglement stelt de oudercommissie zelf een huishoudelijk reglement op waarin praktische zaken, zoals het aantal vergadermomenten, worden vastgelegd. Contactgegevens van de OC zijn te vinden op de website of te verkrijgen bij de pedagogisch medewerkers en leidinggevende van de locatie.

Kind & Co Ludens kent daarnaast de Centrale OuderCommissie (COC) die locatie-overstijgende onderwerpen bespreekt en hierop adviseert. Hiertoe worden de OC's gevraagd de COC te machtigen het adviesrecht over te nemen m.b.t.

- a. De uitvoering van het algemene kwaliteitsbeleid;
- b. Algemeen pedagogisch beleidsplan van de organisatie;
- c. Het algemene voedingsbeleid van de organisatie;
- d. Het algemene beleid inzake spel en ontwikkeling
- e. Openingstijden;
- f. Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling en het aanwijzen van de leden van de klachtencommissie conform de Wet Klachtrecht;
- g. Wijzigingen van de prijs;

De COC heeft een eigen pagina op de website van Kind & Co c.q. Ludens, met informatie over de samenstelling en contactgegevens.

7. Medewerkers

7.1 Pedagogisch medewerkers/gastouders

De pedagogisch medewerkers en gastouders zijn de belangrijkste spil in het verzorgen, bijstaan en begeleiden van de kinderen. Zij voeren het pedagogisch beleid uit.

Elke locatie kan bij afwezigheid van vast personeel een beroep doen op de Flexpool. De flexibele medewerkers worden zoveel mogelijk ingezet bij dezelfde locaties. Op deze manier zijn zij bekend met de kinderen en de werkwijze van de locatie. In noodgevallen doen we een beroep op uitzendbureaus.

7.2 Beroepskrachten in opleiding en stagiaires

Kind & Co Ludens is een erkend leerbedrijf. Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan het opleiden van toekomstige pedagogisch medewerkers. Daarom werken er bij ons op diverse locaties beroepskrachten-in-opleiding (BBL'ers) en stagiaires (BOL'ers).

Beroepskrachten-in-opleiding werken, afhankelijk van de competenties die zij al hebben behaald, gedurende hun studie in toenemende mate als pedagogisch medewerker binnen de formatie.

Stagiaires staan boventallig op de groep en mogen onder bepaalde voorwaarden incidenteel binnen de formatie worden ingezet.

Daarbij geldt dat op een locatie maximaal 50%¹ van de formatie die volgens de BKR nodig is, mag worden ingevuld met beroepskrachten-in-opleiding, waarvan maximaal 33% door BOL-stagiaires. Rekenvoorbeeld: op een locatie waar 6 PM nodig zijn, mag je max 2 BOL hebben en dan daarbij nog 1 BBL. Of 1 BOL en 2 BBL.

Afhankelijk van de opleiding en leerjaar van de stagiaire of beroepskracht-in-opleiding kan de duur en frequentie van aanwezigheid verschillen en veranderen ook de taken en bevoegdheden.

Zowel beroepskrachten-in-opleiding als stagiaires worden in de praktijk begeleid door praktijkbegeleiders die hen wekelijks coachen bij het werken aan hun competenties en hun leerproces evalueren en beoordelen. Op deze manier worden zij maximaal ondersteund om een goede pedagogisch medewerker te worden.

Een stagiaire werkt te allen tijde onder de verantwoordelijkheid van én onder toezicht van een gediplomeerde pedagogisch medewerker.

Een beroepskracht-in-opleiding mag na verloop van tijd ook zelfstandig gaan handelen. Dit is afhankelijk van de score die de beroepskracht-in-opleiding heeft op de competentiemeter. De competentiemeter 'meet' het niveau van de vaardigheden en competenties van een stagiaire of beroepskracht-in-opleiding en geeft daarmee inzicht in hoeverre de zij in staat zijn tot het zelfstandig uitvoeren van bepaalde taken.

Bij ons in de praktijk maken de beroepskrachten in opleiding en de stagiaires kennis met bijvoorbeeld dagindeling, verzorging van kinderen, hygiëne, pedagogisch handelen, contact met ouders. Taken van beroepskrachten- in- opleiding en stagiaires zijn:

- kinderen begeleiden, zowel in groepsverband als individueel conform algemeen pedagogisch beleid
- dagelijkse zorg dragen voor de kinderen
- contacten met ouders tijdens het halen en brengen van de kinderen
- werkzaamheden en dagindeling afstemmen met collega's en zorgdragen voor een goede overdracht
- lichte huishoudelijke werkzaamheden verrichten op de groep
- kennis hebben van actuele wet- en regelgeving en dit weten toe te passen in de praktijk

¹ De inzet van beroepskrachten-in-opleiding is tijdelijk verruimd van 33% naar 50 %, deze verruiming geldt in ieder geval tot 1 juli 2024

Deze en meer specifieke taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in onze competentiemeter. Daarnaast evalueren de stagiaire / de beroepskracht in opleiding de stage met hun praktijkbegeleider en maken afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode.

7.3 Groepshulpen en vrijwilligers

Op sommige locaties zijn groepshulpen of vrijwilligers werkzaam die onder begeleiding van de vaste pedagogisch medewerkers activiteiten doen. Dit is dan vermeld in het Pedagogisch Werkplan. Ook zij zijn allemaal in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staan ingeschreven in het personenregister Kinderopvang en zijn gekoppeld aan de houder, Kind & Co Ludens.

7.4 Coaches

7.4.1 Pedagogisch coach (IKK-coach)

De coaches adviseren en coachen de pedagogisch medewerkers (KDV, BSO, peuter(speel)groepen, gastouders) op hun pedagogisch handelen op de locaties. Uitgangspunt is hierbij het vastgestelde pedagogisch beleid met als doel het vergroten van het bewust bekwaam handelen. Zij informeren de leidinggevende van de locaties over hun werkzaamheden.

Voor 2023 ontvangt iedere KDV, PG en BSO minimaal 8 uur coaching per groep. Binnen die 8 uur coaching wordt in elk geval een Team Ontwikkelplan (TOP) opgesteld in samenwerking met het team. Met de 8 uur coaching per groep blijven er coachuren over. Deze flexibele uren worden waar nodig ingezet. Bijvoorbeeld op locaties met meerdere groepen waar meer medewerkers werkzaam zijn of op locaties met extra behoefte aan coaching.

Iedere VE-groep ontvangt minimaal 4 uur IKK-coaching op jaarbasis. De coach sluit hier aan bij de behoefte van het team.

Vormen van coaching

- **Beeldcoaching:**
Onze coaches kunnen allemaal een vorm van beeldcoaching inzetten. Deze kan gericht zijn op het handelen van de pedagogisch medewerker, op de groepsdynamiek of op het gedrag van individuele kinderen.
- **Inhoudelijke workshops:**
De coaches geven gedurende het jaar verschillende workshops voor pedagogisch medewerkers.
- **Ondersteunen van het pedagogisch handelen bij kinderen met opvallend gedrag:**
Op verzoek van pedagogisch medewerkers, met toestemming van ouders, kan een coach een kind observeren. Daarna bespreekt de coach in de kind-groepsbespreking wat het team kan doen om het welbevinden en de betrokkenheid van het kind te vergroten. De clustermanager kan, eventueel samen met de senior pedagogisch medewerker of coach in gesprek met ouders en hen, indien nodig, adviseren bij het verder zoeken van specialistische hulp voor hun kind.

7.4.2 Coach Voorschoolse Educatie (VE-coach)

De VE-coach richt zich bij de coaching voornamelijk op het monitoren van de educatieve kwaliteit van het handelen van de pedagogisch medewerkers en het aanbod aan alle VE-kinderen op de VE-groepen. Het doel is het versterken van het pedagogisch educatief klimaat op de groep. Zij informeren de leidinggevende van de locaties over hun werkzaamheden. Sommige VE-coaches organiseren ook trainingen en workshops.

7.5 Specialisten bij zorgen om het kind

7.5.1 Kinderen met een aanvullende ondersteuningsvraag

Soms maken pedagogisch medewerkers zich zorgen om (de ontwikkeling van) een kind. Zij bespreken deze zorgen altijd met de ouders. Kind en Co Ludens wil de toegankelijkheid van de opvang voor kinderen met een aanvullende ondersteuningsvraag bevorderen, dit is vastgelegd in onze beleidsdocumenten. De medewerkers van de locatie kunnen (na toestemming van de ouders) aan de afdeling Pedagogiek en Kwaliteit (of een ketenpartner) vragen om een observatie van het kind op de groep. De ervaringen en observaties worden met de ouders en pedagogisch medewerkers besproken en gezamenlijk wordt bekeken wat het beste ondersteunende aanbod is voor het kind en ook of dit door het betreffende team geboden kan worden. Mocht het kind meer nodig hebben dan wat wij zelf op de groep kunnen bieden, dan bespreken wij dat ook met de ouders. Wanneer nodig verwijzen we ouders door naar externe deskundigen voor verder onderzoek, ondersteuning en/of begeleiding.

7.5.2 Intern regisseurs en pedagogisch medewerker passende kinderopvang (PMPK) voor locaties met voorschoolse educatie in Utrecht

Aan de peutergroep zijn een intern regisseur en een PMPK verbonden die samen met de pedagogisch medewerker extra ondersteuning bieden aan kinderen die dit nodig hebben. De intern regisseur of de PMPK bespreekt met de pedagogisch medewerker wat het kind nodig heeft om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Zo nodig kijkt de intern regisseur of PMPK gericht naar het kind op de groep. De ervaringen en observaties worden met de ouders besproken en gezamenlijk wordt bekeken wat het beste ondersteunende aanbod is. We houden de ouders regelmatig op de hoogte hierover en passen het aanbod aan. Mocht het kind meer nodig hebben dan wat wij zelf op de groep kunnen bieden, dan bespreken wij dat ook met de ouders. Wanneer nodig verwijst en/of begeleidt de intern regisseur of PMPK ouders door naar externe deskundigen voor verder onderzoek, ondersteuning en/of begeleiding.

7.6 Pedagogisch beleidsmedewerkers

De beleidsmedewerkers pedagogiek ontwikkelen beleid en tools die aansluiten bij actuele ontwikkelingen en (wetenschappelijke) inzichten. Zij formuleren op basis hiervan heldere en concrete richtlijnen voor het pedagogisch educatief handelen op de locaties. Zij monitoren en evalueren de pedagogisch educatieve kwaliteit op de locaties en doen op basis daarvan voorstellen voor verbetering. Ook ontwikkelen en/of geven zij trainingen en kunnen worden ingezet voor pedagogische advisering. De pedagogisch beleidsmedewerkers hebben hiervoor samen met de clustermanagers 50 uur per locatie. Daarnaast hebben de pedagogisch beleidsmedewerkers een aantal uren voor beleid en begeleiding specifiek voor VE, deze uren worden berekend aan de hand van het aantal doelgroeppeuters per locatie. Deze gegevens zijn opgenomen in het PWP van de VE locaties.

8. Visie op Voorschoolse Educatie (VE) op peutergroepen

8.1 Inleiding

De VE-peutergroepen van Kind & Co Ludens hebben een belangrijke rol bij het volgen, signaleren en ondersteunen van de ontwikkeling bij het jonge kind met een VE-indicatie, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, de sensomotorische- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Uitgangspunt hierbij is het spelenderwijs leren.

Een peuter met een VE-indicatie komt 16 uur per week op de groep. Hoe die 16 uur over de week verdeeld worden, staat beschreven in het Pedagogisch Werkplan van de locatie. Een VE-groep volgt de schoolvakanties van de basisschool en is daarmee 40 weken per jaar geopend. Dit betekent dat kinderen tussen hun 2,5 tot 4 jaar in totaal 960 uur VE aangeboden krijgen.

Op onze peutergroepen komen ook peuters zonder VE-indicatie. Zij komen in het algemeen minder uren per week, maar maken wel onderdeel uit van de groep en doen mee met een aantal activiteiten. Voor wat betreft deze peuters (en hun ouders) werken we volgens onze algemeen pedagogische visie en niet volgens onderstaande VE-visie.

8.2 Programma's voor voorschoolse educatie

Elke VE-groep van Kind & Co Ludens werkt met een VE-programma zoals: Uk & Puk, Piramide, Startblokken, Peuterplein of Kaleidoscoop. Hierdoor wordt op een gestructureerde manier de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd. Welk programma er wordt gebruikt en hoe dit programma wordt uitgevoerd, staat per locatie beschreven in het Pedagogisch Werkplan. Pedagogisch medewerkers hebben hiervoor aanvullende scholing gevolgd. Deze programma's worden als bron gebruikt om binnen de themaplannen te kunnen anticiperen op wat kinderen vragen en nodig hebben.

8.3 Het volgen en ondersteunen van de ontwikkeling

Ieder kind wordt gevolgd in zijn ontwikkeling door observaties en registraties in het Kindvolgsysteem Uk & Puk, OVP of KIJK!. De mentor van de VE-peuter bespreekt gedurende hun tijd op de groep driemaal deze ontwikkeling met de ouders. Vanuit de analyse van dit Kindvolgsysteem zien we wat een bepaalde groep kinderen en een bepaald kind nodig heeft.

Deze observaties richten zich zowel op de individuele kinderen, als op de groep. Met behulp van observatielijsten beschrijft de pedagogisch medewerker het kind in zijn omgeving, het kind in relatie tot de volwassene en het kind in relatie tot andere kinderen. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd. Ook ouders worden uitgenodigd om een beeld te schetsen van hun kind en zijn/haar ervaringen in de groep.

8.4 Werkwijze

We werken met een vast en voorspelbaar dagprogramma. De hoeken en kasten met materialen zijn herkenbaar gemaakt voor de kinderen, bijv. met plaatjes over wat je er kunt spelen of wat zich in de kasten bevindt.

8.4.1 Handelingsgericht of ontwikkelingsgericht werken

We werken handelings- of ontwikkelingsgericht. Dit houdt in dat we aansluiten op de behoeften van kinderen en daar ons handelen op aanpassen, waarbij een passend ervaringsdoel is geformuleerd. Een passend aanbod voor de ontwikkeling van de kinderen houdt in dat er afwisseling is tussen gestructureerd spel of activiteiten en vrij spel of zelfgekozen activiteiten.

Elke ochtend of middag is er voor alle kinderen minstens één keer gestructureerd en begeleid samenspel met een ervaringsdoel of wordt er samengewerkt aan een uitdagende taak. Dit vindt plaats in een kleine groep of we sluiten aan bij het zelfgekozen spel van kinderen. In de themavoorbereiding is er van tevoren bedacht, aan de hand van de analyse van de individuele observaties aan welke ervaringsdoelen wordt gewerkt en welke activiteiten daarbij kunnen horen.

8.4.2 In de kring

We vinden het belangrijk dat kinderen elkaar leren kennen en dat we ook met elkaar praten over het thema. Daarom zijn er tijdens het dagdeel een aantal 'kringmomenten'. Omdat peuters nog niet heel lang stil kunnen zitten, beperken we de duur van deze kringmomenten. Peuters die voor het eerst in aanraking komen met de Nederlandse taal en kinderen die het spannend vinden om zichzelf te laten horen in een grotere groep, hebben vooral baat bij individuele activiteiten of activiteiten in kleine groepjes.

8.4.3 Grote groep - kleine groep

De kinderen met een VE-indicatie worden nauwgezet gevolgd in hun ontwikkeling. Na de kennismaking met het thema en de bijbehorende activiteiten volgt een herhaling of een verdieping. Afhankelijk van het soort activiteit en de behoeften van de kinderen wordt er gewerkt in de grote of kleine groep, of aangesloten tijdens hun spel. Als blijkt dat bepaalde kinderen ten aanzien van specifieke ontwikkelingsgebieden behoefte hebben aan extra stimulering om dat gebied te versterken, passen wij ons activiteitenaanbod hierop aan.

8.4.4 Thematisch werken

Iedere periode wordt de groepsruimte volgens het dan geldende thema ingericht, waardoor het thema duidelijk zichtbaar is voor kinderen en ouders. Denk bijvoorbeeld aan een thematafel met boekjes en themamaterialen voor kinderen en ouders om in te zien en samen kennis te maken met het thema. Ook tijdens de activiteiten op de dag kan er gebruik gemaakt worden van deze materialen. In de themaplannen zijn activiteiten uitgewerkt waardoor kinderen worden gestimuleerd in: taalactiviteiten, ontdekken en onderzoeken, fantasie- en rollenspel, tellen en meten, bewegen en dansen, zingen en muziek, creativiteit.

Kind & Co Ludens heeft respect voor de moedertaal van de kinderen. Deze taal vormt de culturele basis waarin het kind thuis wordt opgevoed. Veel kinderen spreken de moedertaal, maar hebben een achterstand in de Nederlandse taal. Meertaligheid van kinderen komt steeds vaker voor. De VE-groep vormt de talige brug tussen thuis en toekomstig onderwijs voor de kinderen. Tijdens het hele dagdeel wordt er taal aangeboden. We stemmen daarbij ons taalgebruik af op de mogelijkheden van de peuter, waarbij we regelmatig onze handelingen en de handelingen van de peuter verwoorden. Door te praten over concrete voorwerpen en handelingen wordt het woordbegrip van kinderen versterkt. Zeker bij wat abstractere begrippen is visuele ondersteuning in een voor het kind betekenisvolle situatie van belang. Zo is het begrip 'hoog' veel sneller duidelijk als je een toren van blokken aan het bouwen bent. Een kind is door het plezier in het spel ook eerder geneigd om de nieuwe taal niet alleen passief te ontwikkelen, maar ook actief te gebruiken. Tijdens het interactief voorlezen dagen we kinderen uit om mee te praten en na te denken om zo de taalontwikkeling te stimuleren.

8.5 Ouders: Ontwikkelings-stimulerende activiteiten thuis en op de groep

Ouders, onderwijs en opvang zijn partners in de opvoeding van een kind. Allen hebben hun eigen rol bij het ondersteunen en begeleiden van het kind, maar ook een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij de ontwikkelingsstimulering. Daarom motiveren we ouders om met hun kinderen activiteiten te doen die de ontwikkeling bevorderen.

8.5.1 Kennismaking en oudergesprekken

Als een kind op de peutergroep start, vindt het kennismakingsgesprek plaats tussen ouders en mentor. Tijdens dit gesprek maken we kennis met de ouders en het kind en wordt de werkwijze op de groep toegelicht en worden ouders geïnformeerd over de oudergesprekken. Ouders van kinderen met een VE-indicatie worden in de 1,5 jaar dat hun kind bij ons op de groep is, drie keer uitgenodigd voor een voortgangsgesprek naar aanleiding van onze observaties in het kindvolgsysteem. Tijdens dit gesprek bespreken wij met ouders de ontwikkeling van hun kind en geven hen tips over wat zij thuis met hun kind kunnen doen om de ontwikkeling te stimuleren. Als het kind bijna vier jaar is worden ouders uitgenodigd voor een eindgesprek.

8.5.2 Betrekken bij thema

Bij de start van elk thema informeren we ouders over dit nieuwe thema. Dat kan schriftelijk via het ouderportaal door een nieuwsbrief, een themaboekje met o.a. themawoorden en teksten van liedjes en/of mondeling bij spelenlopen.

8.5.3. Activiteiten met ouders en kinderen

Op sommige locaties worden ouders een paar keer per jaar uitgenodigd om (samen met hun kind) deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld: een bezoek aan de bibliotheek, een themabijeenkomst, een zomerfeest, Suikerfeest, de Sinterklaas- of Kerstviering.

Op de VE-groepen in Utrecht zijn spelenlopen waar ouders met hun kinderen kunnen spelen.

Pedagogisch medewerkers laten voorbeeldgedrag zien, laten zien hoe je speelt met peuters en praten met ouders over het doen van activiteiten thuis. Pedagogisch medewerkers geven ook tips aan ouders wat ze thuis kunnen doen met hun kind. Ook kan het zijn dat er leestassen, boeken of speelgoed mee naar huis worden gegeven. In het Pedagogisch Werkplan is dit verder beschreven.

8.6 Doorgaande lijn met basisscholen

De VE-groepen werken nauw samen met een of meer basisscholen in het werkgebied. We vinden het belangrijk dat de overgang naar groep 1 soepel verloopt. Sommige groepen zijn gehuisvest in een basisschool. Met deze basisschool stemmen we methodieken, (dag)programma's, thema's en activiteiten af. Andere groepen zijn als centrumlocaties gehuisvest in een buurthuis of hebben een zelfstandige locatie. Deze groepen hebben wel waar mogelijk warme contacten en afspraken met de basisscholen in de omgeving.

8.6.1 Overdracht naar school

Met alle ouders hebben pedagogisch medewerkers een laatste gesprek over de ontwikkeling van hun peuter voordat deze naar de basisschool gaat. In dit gesprek leggen we uit dat we, zoals gebruikelijk, overdracht doen naar de basisschool en hoe we dat doen. Wanneer ouders hier bezwaar tegen hebben, melden we in het algemeen de school dat we geen overdracht mogen doen.

We dragen alle peuters over aan de basisscholen met behulp van het Kindvolgsysteem Uk & Puk, OVP of KIJK!. Daar waar mogelijk organiseren we een overdrachtsgesprek samen met de ouders en leerkracht van groep 1. Dit noemen we een warme overdracht. Wij zorgen hierbij voor de overdracht van relevante informatie over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool, met als doel dat de school kan afstemmen op de behoeften van het kind. In het Pedagogisch Werkplan van de locatie staat beschreven hoe en met welke basisscholen wordt samengewerkt.